

Budapesti Levéltári Mozaikok

2021/23. szám (régi sorozat 50. szám)

DOI: [10.56045/BLM.2021.23](https://doi.org/10.56045/BLM.2021.23)

ISSN: 2939-6921

URL: <http://leveltarimozaikok.bparchiv.hu/2021/12/15/leveltari-mozaikok-50/>

LUKÁCS ANIKÓ

Hogyan ünnepeljük Szent István-napját?

A két világháború közötti fővárosi

Szent István-ünnep és előzményei

Hogyan ünnepelték a két világháború közötti időszakban Szent István napját, hogyan nőtte ki magát az egyházi ünnep a 20. századra látványos programsorozattá? Az ünnep újkori alakulásában a budai Szent István-ünnep és a Szent Jobb játszott fontos szerepet. Az idők során az egyházi szertartás mellett az ünnep állandó elemévé vált a fogyasztás és a szórakoztatás, így a tűzijáték is. A két világháború között már szervezett turista-látványossággá vált a világháborúig, illetve az azt követő rendszerváltásig.

Kulcsszavak: 1938, *Szent István-ünnep, Szent István-nap, Szent István-hét, kultusz, Szent Jobb, egyházi ünnep, Buda*

A Szent István-ünnep történetének újkori alakulásában, a kultusz megerősödésében és a budai Szent István-ünnep hagyományának megteremtésében a Habsburgok játszottak fontos szerepet. Ugyanakkor Mária Terézia, illetve József nádor főherceg intézkedései nyomán a Szent István-ünnep a 18–19. század fordulója körüli évtizedekben már nem kizárólag egyházi ünnepként kelt új életre.¹

1. kép. Szentháromság tér, Szent István-napi ünnepség. Középen Horthy Miklós kormányzó a Magyar Királyi Testőrség tagjai között.
(Fortepan/Carl Lutz, képszám: [105797](#))

Szent István napja 1771-ben XIV. Benedek pápa brevójával kikerült az egyházi ünnepek sorából, azonban a magyarországi kultusz Mária Teréziának, pontosabban az ő politikai céljainak köszönhetően éppen ekkoriban, a pápai rendelkezéstől nem függetlenül, új lendületet vett. Mária Terézia visszaszerezte és Schönbrunnba szállíttatta Szent Istvánnak a török uralom idején elveszett, majd az 1760-as években Raguzában felbukkant ereklyéjét, a Szent Jobbot, és Magyarországnak ajándékozta azt. Az ereklye ünnepélyes keretek között utazott Schönbrunnból Budára, ahol az udvari templomban helyezték el, majd néhány évvel később önálló kápolnát kapott (a Szent Zsigmond-kápolnát), ahol a II. világháborúig őrizték. Az uralkodó a Szent Jobb tiszteletének napjaként augusztus 20-át jelölte meg és rendelkezett a Szent István-nap megünnepléséről, illetve a naptárakban való feltüntetéséről. Az ünnep vallási jellegének átalakulásában fontos szerepe volt József nádornak, aki Kovalik János esztergomi érseki helynök sürgetésére 1819-ben szabályozta a körmenetet (az első budai körmenetet 1818-ban tartották), és előírta a világi vezetők személyes részvételét, ezzel az ünnep hivatalos jellegét erősítette. A körmenet és vele együtt a budai Szent István-nap 1848 előtt helyi jelentőségű

¹ A Szent István-ünnep és a Szent István-hét történetéről többek között ld. Budó 1928; Csitáry 1938; Gábor 1927; Gyáni 2007; Klimó 1999a, b; Kovács 2001; Lukács 2020; Romsics 2015; Siklóssy 1928; Sipos 2004; Vári 2012.

egyházi ünnep volt, amelyen elsősorban a pest-budai katolikus hívek vettek részt. Augusztus 20. délutánja már ekkor is a szórakozásé volt: a Várban katonazenekarok zenéltek, más helyszíneken, például a Horváth-kertben magánvállalkozók rendeztek mulatságot. A tömeget az iparosok, kereskedők is igyekeztek kihasználni, és a Várhegyre fel-, illetve onnan levonulók útvonalán kínálták portékáikat. A reformkori budai Szent István-ünnepeken tehát jelen voltak a későbbi ünnepségek alapelemei: az egyházi szertartás, a szórakozás és a fogyasztás.

1849 után a téma függetlenségi színezetet kapott, hiszen az ünnep a katolikus templomok falai közé szorult, nyilvános megünneplését nem engedélyezték. 1860-ban, az abszolutizmus korszakának végén tartott első Szent István-ünnepen a nemzeti jegyek határozottan megjelentek. A házakat nemzetiszínű lobogók díszítették, felcsendült a Szózat. A körmenetből, mint azokban az években szinte mindenből, demonstráció lett, a nemzeti öltözetben megjelenő közönség Szent Istvánt a magyar nemzet uralkodójaként ünnepelte, és ezzel is az abszolutizmus, a magyar jogfosztottság ellen tiltakozott, a vallásos ünnepet politikai eseményé formálta.

Bár a kiegyezés utáni időszakban napirendre került a nemzeti ünnepek kijelölése, a Szent István-ünnep nemzetivé alakítása a magyarországi társadalom felekezeti és nemzeti megosztottsága nem volt zökkenőmentes, és jó pár évtizedig elhúzódott. Az [1891. évi XIII. törvénycikk](#) Szent István napját nemzeti ünnepnek nevezte, és a vasárnaphoz hasonlóan erre a napra is kiterjesztette az ipari munka szüneteltetését. Így az eddig katolikus, egyházi ünnep ekkor, legalábbis papíron, nemzeti ünneppé vált. Az üzletek zárva maradtak ezen a napon, és 1895-ben a belügyminiszter elrendelte a középületek Szent István-napi fellobozóját.

Mindeközben a fővárosi Szent István-nap elindult az országos ünneppé alakulás útján: a dualizmus korszakában a vidékiek, kihasználva a fővárosba tartó „kéjvonatokat” (vagyis különjáratokat) és a vasúti kedvezményeket, tömegesen (ez néhány tízezer látogatót jelentett, számuk a vasúti díjszabások 1889-es megreformálásától, a zónatarifa bevezetésétől azonban fokozatosan csökkent) utaztak a fővárosba, hogy megnézzék a budai Szent Jobb-körmenetet, szórakozzanak, vásároljanak. Ezzel a vasúti társaságok által támogatott, de alapvetően mégis spontán mozgalommal párhuzamosan sokan kezdtek el azon gondolkodni, hogy miként lehetne nagyobb szabásúvá tenni, méltó módon megünnepleni augusztus 20-át úgy, hogy egyúttal Budapest gazdasága is jól járjon. A téma a dualizmus korszakában mindvégig napirenden maradt, és az 1880-as évek végétől egyre inkább összekapcsolódott a fővárosi idegenforgalom élénkítését célzó törekvésekkel. Újságcikkek és röpiratok ontották az ötleteket, 1913–1914 során pedig az I. kerületi bizottsági tagok kezdeményezésére a főváros közgyűlése, illetve tanácsa is foglalkozott az ünnep kiterjesztésének lehetőségével – igaz, hogy az ekkor előterjesztett javaslatok közül a háború kitörése miatt csak egy, a fővárosi Szent István-ünnepet hirdető művészi plakát megterveztetése és kiragasztása valósult meg.² Volt tehát mihez nyúlni, amikor az 1920-as évek közepén Budapest, kormányzati kezdeményezésre, immár valóban nekilátott a Szent István-naphoz kapcsolódó világi rendezvénysorozat megszervezéséhez.

² Telkes Aladár és társai indítványa. 1913. február 26. *Fővárosi Közlöny*, 24. (1913), február 28. 17. 578. p.; Az István-nap feltámasztása. *Az Est*, 4. (1914), július 17. 6. p.

2. kép. Tűzijáték 1937. augusztus 20-án. (Fortepan, képszám: [177102](#))

A következő kis híján két évtizedben a főváros minden évben megrendezte a Szent István-hetet, amely a májusi Budapesti Nemzetközi Vásár mellett a turisztikai kalendárium legmeghatározóbb és a legtöbb bel- és külföldi látogatót vonzó eseménye lett. A programot a főváros dolgozta ki, egyes években társadalmi bizottság, illetve külső szakértők bevonásával, máskor azonban ez az illetékes ügyosztály hivatalnokaira maradt. A szervezés gyakorlati feladatait, a rendezvénysorozat előkészítését és lebonyolítását pedig Budapest Székesfőváros 1916-ban létrehozott Idegenforgalmi Hivatala végezte.

A programsorozat középpontjában továbbra is a hagyományos budai Szent Jobb-körmenet állt, amely az Idegenforgalmi Hivatal és az IBUSZ propagandatevékenységének köszönhetően, miközben megtartotta vallási és nemzeti jellegét, turistalátványossággá vált. Ehhez csatlakozott a tűzijáték, majd 1931-től a Gyöngyösbokréta előadássorozata, amelynek szereplői vidékről érkeztek, földművesek voltak, vidékük, községük táncait, dalait, népszokásait mutatták be a városi és külföldi közönségnek. Az első években népiünnepélyek, majd szabadtéri koncertek, szabadtéri színházi és egyéb előadások, szárazföldi és vízi felvonulások szervezésével, illetve magánvállalkozások hasonló programjainak támogatásával is kísérletezett a főváros, több-kevesebb sikerrel. A rendezők olyan színes, turistacsalogató, egyúttal a trianoni, keresztény és nemzeti Magyarország bel- és külpolitikai törekvéseihez illeszkedő, azokat alátámasztó, a nemzet egységét a kül- és a belföld számára is megjelenítő programban gondolkodtak, amelynek megvalósítása belefért a szűkös, évente legfeljebb 100 000 pengőt kitevő költségvetésbe.

Bár a rendezvénysorozat nagyban merített az előző évtizedek során felmerült ötletekből, javaslatokból, ezek közül a két legfontosabbat nem fogadták meg a szervezők: Gerlóczy Károly korábbi alpolgármester, bizonyára hosszú fővárosi hivatali pályájának tapasztalataira támaszkodva, 1888-ban óva intett attól, hogy az ünnep rendezését a törvényhatóság elfoglalt

hivatalnokaira bízzák. Molnár Ferenc pedig a programok nem elég megfontolt kiválasztásának veszélyeire figyelmeztetett 1914-ben: „Semmiféle, erőszakkal rendezett népiünnepély kivilágítás vagy egyéb hasonló svindli, mert ez mindig megbukik, felsüléssel végződik és vásári komédiává aljasítja a kultúra és gazdaság ünnepi hetét.”³ A két világháború közötti Szent István-heteket ezzel szemben a saját szakterületükön minden bizonnyal kiváló, de tömegrendezvények szervezéséhez, kultúrához, szórakoztatáshoz nem értő hivatalnokok rendezték. Részben ezért, részben pedig a szűkös költségvetés miatt többször az ünnephez és a fővároshoz nem méltó, a realitásokat figyelmen kívül hagyó, bukással végződő elemek is bekerültek a programba (a kudarcban egyébként gyakran a kiszámíthatatlan időjárás is szerepet játszott). Ezek, de a Szent István-hét pillérjeit képező állandó programok, a körmenet (éppen turistalátványossággá válása miatt), a tűzijáték és – bár jóval ritkábban, de – a külföldi látogatók körében rendkívül sikeres Gyöngyösbokréta is viták tárgyát képezték a sajtóban, valamint a törvényhatósági bizottság ülésein is. A fővárosi Szent István-hét körüli vitákban az idegenforgalom terepén merültek fel újra a nemzeti reprezentáció más fórumokon már a 19. századból jól ismert kérdései, anélkül, hogy a korszakban megnyugtató és mindenkit kielégítő válaszok születtek volna: mit mutasson be magából a nemzet, az ország és a főváros; a múltra vagy a jelenre helyezze-e a hangsúlyt; a városi vagy a falusi kultúrát, a keleties örökséget vagy a nyugathoz tartozást állítsa-e előtérbe. Mivel idegenforgalmi rendezvénysorozatról volt szó, a Szent István-hét körüli viták középpontjában az a kérdés állt, hogy az ünnep kapcsán mekkora teret lehet engedni az idegenforgalmi céloknak, milyen mértékig lehet a turisták igényeihez alkalmazkodni, illetve hogyan lehet a külföldi látogatók jelenléte ellenére a nemzeti önkifejezés eszközeként megőrizni az ünnepet.

3. kép. Gyöngyösbokrétások 1940-ben a Tisza Kálmán téren (ma: II. János Pál pápa tér).
(Fortepan, képszám: [177344](#))

A Gyöngyösbokréta a mai Erkel Színházban (korábban Városi Színház, 1940-ben már Magyar Művelődés Háza) tartotta előadásait.

³ Molnár Ferenc: Vasárnapi krónika (részlet). *Pesti Hírlap*, 36. (1914), július 12. 163. 33–34. p.

„...szégyenletes szegénységi bizonyítvány Budapest számára az, hogy Istenadta természeti szépségén kívül Szent István hetében semmi olyan művészi értéket, semmi olyan nagy néptömegeket érdeklő látványosságot nem tudott megszervezni, amelyre a Szent István-heti vendégek karácsonykor is emlékezhetnének.” – írta a *Friss Újság* 1937-ben.⁴ Egyes városatyák és közgyűlési tagok szeme előtt is nyugat-európai példák, a salzburgi ünnepi játékok és a párizsi nemzeti ünnep lebegett, hasonló színvonalú zenei előadásokat vagy a július 14-ihez mérhető tűzijátékot, hatalmas, pompás, világvárosi ünnepségsorozatot szerettek volna, amely lenyűgözi a fővárosba látogatókat. Az ehhez szükséges anyagi eszközöket azonban nem tudták biztosítani, és azt sem sikerült elérniük, hogy az országos, nemzeti jelentőségű ünnep költségeibe az állam is komolyabban beszálljon. Mások Szent Istvánból, a nemzeti múltból, a nemzeti hagyományból mutattak volna többet a külföldi vendégeknek. Tíz évvel a Szent István-hét útra bocsátását követően, 1936-ban Lamotte Károly polgármester az elégedetlenkedőktől, többet akaróktól azt kérte a *Fővárosi Hírlap*ban megjelent nyilatkozatában, hogy bírálat helyett inkább jó, anyagi szempontból is reális javaslatokkal álljanak elő, és hozzátette: „*Ne próbálkozzunk olyan téren, amelyen a külfölddel még csak távolról sem tudunk versenyezni.*”⁵ A nyilatkozatra érkezett lakossági javaslat nyomán az Idegenforgalmi Hivatal és az idegenforgalmi ügyekért felelős ügyosztály is ötletpályázat kiírását szorgalmazta. Indokoltnak tartották a Szent István-heti program gazdagítását, és úgy vélték, hogy egy ilyen pályázat eredeti gondolatokat vethet fel, illetve tájékoztatást nyújthat a közönség igényeiről. Az ötletpályázat ügye azonban (a történész öszinte sajnálatára) elakadt, a városgazdasági szakbizottság ugyanis feleslegesnek tartotta és nem támogatta pályázat kiírását.⁶

Ötletek azonban pályázat nélkül is érkeztek az Idegenforgalmi Hivatalhoz. A programokkal elégedetlen kulturális szakemberek mellett időről időre laikusok is elküldték a Szent István-héttel kapcsolatos életszerű vagy a valóságtól teljesen elrugaszkodott kezdeményezéseiket az Idegenforgalmi Hivatalhoz, amely megfontolta, de végül a legtöbbször csupán udvarias válaszlevéllel díjazta azokat. A laikusoktól érkezett mintegy tucatnyi javaslat nem alkalmas messzemenő következtetések levonására, annyi azonban megállapítható, hogy nagy részük – a javaslattevők vallásától, lakóhelyétől, társadalmi állásától függetlenül – tökéletesen illeszkedett a Szent István-i állameszméhez, az uralkodó keresztény nemzeti eszmerendszerhez, a neobarokk külsőségekben is megnyilatkozó korszellemhez, és nem sokban különböztek a Szent István-hét keretében megvalósult programelemektől. Nagyszabású történelmi színjáték, az ország különböző vidékei, köztük a visszatért országrészek kultúráját bemutató skanzen, díszes felvonulások (millenniumi remniszcenciák), hangversenyek, „magyar olimpiász”, magyar búcsú, tárogatóhangverseny szerepelt terveik között.⁷ Egy különbség azonban mégis felfedezhető. Az ötletadók között feltűnő a nem katolikusok magas aránya. Azzal, hogy papírra vetették a Szent István-ünnepel kapcsolatos gondolataikat, felvázoltak egy számukra is elfogadható alternatívát, egy olyan ünnepet, amellyel a más felekezetekhez tartozó magyarok is azonosulni tudnának, maguk számára is helyet követeltek a nemzetben, és egyúttal jelzést adtak a szervezők számára: az ünnep még nem az egész nemzeté.

⁴ *Friss Újság*, 42. (1937), augusztus 1. 173. 7. p.

⁵ Lamotte Károly dr. nyilatkozik lapunknak... *Fővárosi Hírlap*, (1936), augusztus 12. 32–33. 1. p.

⁶ Ormos János fővárosi tanár javaslata. BFL IV.1501.b 520/1936 11.502/1936; Zilahy Dezső előterjesztése. BFL IV.1501.b 520/1936 12.293/1936

⁷ Szt. I. ünnepségek tb. javaslatok. BFL IV.1501.b 240/1937. I.; Szt. Istvánra összes javaslatok névsorba rakva. BFL IV.1501.b 2055/1941. I.

4. kép. Augusztus 20. a Várban. Pesti Napló Képes Melléklete, 1935. augusztus 25.

Az állandó kritikák hatására a főváros 1936-ban külső szakértők bevonása mellett döntött, és a Szent István-hét programját tárgyaló városgazdasági szakbizottság ülésére többek között írókat, színházi szakembereket, zenészeket hívott meg. Az ily módon kiegészített bizottság többek között pompásabb tűzijáték, katonai parádé, illetve szabadtéri előadások és koncertek rendezését, nagyobb, díszesebb, látványosabb, a Vár helyett az Andrássy úton végigvonuló körmenetet javasolt. Hevesi Sándor a külföldi látogatókra gondolva Szent István személyét szerette volna erőteljesebben megjeleníteni, Márkus László operaházi rendező a Szent István-ünnepet a Szent Korona ünnepévé kívánta fejleszteni, amelyben a magyarság Szent István, az államalapító iránti tisztelete nyilvánulhatott volna meg – különválasztva a körmenettől, amely megmaradt volna a katolikus Magyarország hódolatának a magyarokat keresztény hitre térítő szent uralkodó előtt. (A javaslat valószínűleg nem független attól, hogy előterjesztője református volt. Az Idegenforgalmi Hivatal iratai között más, nem katolikus személytől is maradt fenn a Szent Koronát, „a Nemzet összetartozásának szent szimbólumát” az ünnepségek középpontjába állító ötlet.⁸ A nem katolikusok számára ugyanis a Szent Jobb ereklyéjénél sokkal inkább elfogadható volt a Szent Korona szimbóluma.) A díszmenet, a hódoló felvonulás, a Szent Korona legendáiról szóló szabadtéri előadás nem pusztán a szórakozás célját szolgálta, hanem magyar látványosságot biztosított volna a külföldiek számára. Az előterjesztést készítő ügyosztály azonban a javaslatok nagy részét – egyes esetekben szabadtéri színpad, máskor pedig illetékesség hiányában – nem tartotta

⁸ Grosz Manó sarkadi főrabbi Szt. István javaslata. Szt. I. ünnepségek tb. javaslatok. BFL IV.1501.b 240/1937. I.

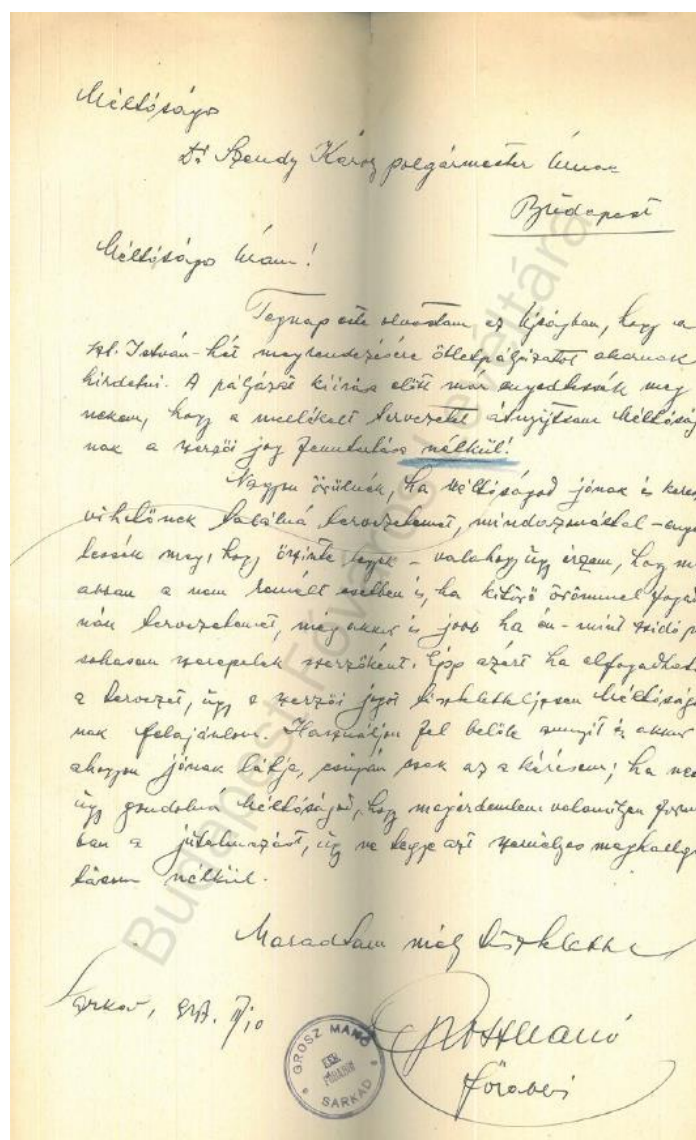
megvalósíthatónak, így a szakértők hiába jelentek meg a szakbizottság ülésén, 1936-ban is az addigi program valósult meg – apróbb változtatásokkal.⁹

A szervezés irataiból jól látszik, hogy bár minden évben kísérleteztek újítással, a Szent István-hét szervezése rutinná, ahogy egy hírlapíró fogalmazott, „aktává lett”.¹⁰ Hiába merültek fel újabb és újabb ötletek, érkeztek javaslatok a hibák javítására, a főváros gyakorlatilag ugyanazt a programot szervezte meg évről évre. Az idegenforgalmi statisztika szerint ez a külföldieket nem zavarta, egyre több külföldi látogatott el augusztusban a fővárosba, sőt, a külföldi idegenforgalom ebben a hónapban volt a legerősebb. Ezzel szemben a belföldről és az elszakított területekről a Szent István-hétre érkezők száma stagnált, a magyarok inkább májusra, a Budapesti Nemzetközi Vásárra időzítették látogatásukat. A Szent István-hét programja és a hozzá kapcsolódó idegenforgalmi propaganda az 1930-as években egyre inkább a külföldi látogatókra fókuszált.¹¹ A Szent István-hét külföldi vendégei csak az 1930-as évek végén, a külpolitikai fejlemények következtében kezdtek elmaradni. A II. világháború, illetve az azt követő rendszerváltozás végül az egész rendezvénysorozatnak véget vetett.

⁹ A magyar idegenforgalom... 1938; Markos 1941; Szent István-hét programjának tárgyalása a városgazdálkodási szakbizottságban. BFL IV.1501.b 520/1936 226.407/1936.XI.

¹⁰ Szép volt. *Az Est*, 23. (1932), augusztus 23. 187. 1. p.

¹¹ Ld. pl. A Szent István-hét előkészítése. BFL IV.1501.b 240/1937 I. 225.993/1937–XI.

5. kép. Grosz Manó Sarkadi főrabbi javaslata a Szent István-heti programra, 1937 (BFL IV.1501.b 240/1937)

Felhasznált források

Budapest Főváros Levéltára (BFL)

IV.1501.b Budapest Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatalának iratai, Általános iratok

Hivatkozott irodalom

Budó 1928.	Budó Jusztin: A Szent István-nap megünneplése. Különlenyomat a <i>Historia</i> 1928. évi március havi füzetéből.
Csitáry 1938.	Csitáry Béláné: Szent István ünnepe hajdan és ma. Budapest, 1938.
Gábor 1927.	Gábor Gyula: A Szent István-napi ünnep története. Budapest, 1927.

- Gyáni 2007. Gyáni Gábor: Kommemoratív emlékezet és történelmi igazolás. In: Uő: Relatív történelem, Budapest, 2007. [89]–110. p.
- Klimó 1999a. Árpád v. Klimó: A nemzet Szent Jobbja. A nemzeti-vallási kultuszok funkciójáról. Replika, 37. (1999), 9. 45–46. p.
- Klimó 1999b. Árpád v. Klimó: St. Stephen's Day: Politics and Religion in 20th Century Hungary. East Central Europe 26. (1999), 2. 15–29. p.
- Kovács 2001. Kovács Ákos: Játék a tűzzel. Fejezetek a magyarországi tűzijátékok és díszkivilágítások XV–XX. századi történetéből. Budapest, 2001.
- Lukács 2002. Lukács Anikó: A Szent István-ünnep idegenforgalmi kiaknázása a fővárosban a két világháború között. In: Örökség, történelem, társadalom. Szerk. Szívós Erika – Veress Dániel. Budapest, 2020. 95–108. p.
- A magyar idegenforgalom... A magyar idegenforgalom alakulása 1927–1937. Budapest, 1938. 1938.
- Markos 1941. Dr. Markos Béla: Jelentés Budapest Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatalának huszonötéztendő munkásságáról 1916–1941. Budapest, 1941.
- Romsics 2015. Romsics Ignác: Szent István és a Szent István-hagyomány. In: Uő: A múlt arcai. Történelem, emlékezet, politika. Budapest, 2015. 87–124. p.
- Siklóssy 1928. Siklóssy László: Szent István ünnepe. *Új Idők*, 34. (1928), 2. sz. augusztus 19. 216–218. p.
- Sipos 2004. Sipos András: „Megmaradt országunknak csodás kincse...” Törekvések Budapest nemzetközi szerepkörének kiépítésére Trianon előtt és után. *Limes*, 17. (2004), 3. 65–79. p.
- Vári 2012. Vári, Alexander: Re-territorializing the 'Guilty City': Nationalist and Right-wing Attempts to Nationalize Budapest during the Interwar Period. *Journal of Contemporary History*, 47. (2012), October, 709–733. p.

Impresszum
Budapesti Levéltári Mozaikok

A kiadó neve: Budapest Főváros Levéltára
A kiadó székhelye: 1139 Budapest, Teve u. 3-5.
Felelős kiadó: Dr. Kenyeres István főigazgató

Főszerkesztő: Dr. Simon Katalin
Szerkesztőség: Fazekasné Dr. Toma Katalin, Dr. Fehér Csaba, Dr. Garami Erika, Dr. Ternováczy Bálint,
Dr. V. László Zsófia, Tóth Gergely (technika- és honlapfelelős)

A szerkesztőség elérhetősége: 1139 Budapest, Teve utca 3-5.; 1554 Budapest, Pf. 41.
e-mail: mozaikok@bparchiv.hu
ISSN 2939-6921